Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

30. dubna 2014*

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 93/13/EHS — Třináctý bod odůvodnění — Článek 1 odst. 2 — Spotřebitelské smlouvy — Smlouva o hypotečním úvěru — Řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou — Vnitrostátní právní a správní předpisy — Smluvní rovnováha“

Ve věci C-280/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Juzgado de Primera Instancia n °4 de Palma de Mallorca (Španělsko) ze dne 23. dubna 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 22. května 2013, v řízení

Barclays Bank SA

proti

Saře Sánchez García,

Alejandru Chacón Barrerovi,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení A. Borg Barthet, předseda senátu, E. Levits, a S. Rodin (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Barclays Bank SA J. Rodríguez Cárcamem a B. García Gómez, abogados,

— za španělskou vládu S. Centeno Huerta, jako zmocněnkyní,

— za Evropskou komisi M. van Beekem, É. Gippini Fournierem a L. Banciellou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: španělština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

2 Tato žádost byla podána ve sporu, v němž proti sobě stojí Barclays Bank SA (dále jen „Barclays“) na straně jedné a S. Sánchez García a A. Chacón Barrera (dále jen „dlužníci“) na straně druhé a jehož předmětem je vymáhání nezaplacených dluhů vzniklých na základě smlouvy o hypotečním úvěru uzavřené mezi účastníky původního řízení.

Právní rámec

Unijní právo

3 Devátý bod odůvodnění směrnice 93/13 zní:

„[…] příjemci zboží nebo služeb by měli být chráněni před zneužitím moci prodávajícího nebo poskytovatele […]“

4 Třináctý a čtrnáctý bod odůvodnění této směrnice v souvislosti s vnitrostátními právními a správními předpisy stanoví:

„vzhledem k tomu, že se předpokládá, že právní nebo správní ustanovení členských států, která přímo nebo nepřímo určují podmínky spotřebitelských smluv, neobsahují nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule]; že se proto nejeví jako nezbytné podřídit ustanovením této směrnice podmínky [klauzule], které odrážejí závazná právní nebo správní ustanovení a zásady nebo ustanovení mezinárodních úmluv, jejichž stranami jsou členské státy [nebo Společenství]; že v tomto ohledu znění ‚závazná právní nebo prováděcí ustanovení‘ v čl. 1 odst. 2 zahrnuje také pravidla, která se v souladu s právními předpisy používají mezi smluvními stranami, pokud nevznikla žádná jiná ujednání;

vzhledem k tomu, že však členské státy musí zajistit, aby v těchto smlouvách nebyly obsaženy nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule], zejména proto, že tato směrnice se vztahuje rovněž na obchodní, výrobní nebo odborné činnosti veřejnoprávní povahy.“

5 Článek 1 odst. 2 uvedené směrnice stanoví:

„Smluvní podmínky [Klauzule], které odrážejí závazná právní a správní ustanovení […] nejsou předmětem ustanovení této směrnice.“

6 Článek 3 téže směrnice zní následovně:

„1. Smluvní podmínka [klauzule], která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou [zneužívající], jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti [požadavkem dobré víry] způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.

2. Podmínka [klauzule] je vždy považována za nesjednanou individuálně, jestliže byla sepsána předem, a spotřebitel proto nemohl mít žádný vliv na obsah podmínky [klauzule], zejména v souvislosti s předem sepsanou běžnou smlouvou [s adhezní smlouvou].

[…]

3. Příloha obsahuje informativní a nevyčerpávající seznam podmínek [klauzulí], které mohou být pokládány za nepřiměřené [zneužívající].“

7 Podle čl. 4 odst. 1 směrnice 93/13 platí:

„Aniž je dotčen článek 7, posuzuje se nepřiměřenost [zneužívající charakter] smluvní podmínky [klauzule] s ohledem na povahu zboží nebo služeb, pro které byla smlouva uzavřena, a s odvoláním na dobu uzavření smlouvy s ohledem na všechny okolnosti, které provázely uzavření smlouvy, a na všechny další podmínky [klauzule] smlouvy nebo jiné smlouvy, ze kterých vychází.“

8 Článek 6 odst. 1 této směrnice zní:

„Členské státy stanoví, že nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule] použité ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazné a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí].“

9 Článek 7 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a konkurentů existovaly přiměřené a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

10 Bod 1 přílohy směrnice obsahuje seznam klauzulí, které mohou být podle čl. 3 odst. 3 pokládány za zneužívající. Tato příloha zní takto:

„1. Podmínky [Klauzule], jejichž cílem nebo následkem je:

[…]

e) požadavek na spotřebiteli, který neplní svůj závazek, aby platil nepřiměřeně vysoké odškodné;

[…]“

Španělské právo

11 Článek 1911 občanského zákoníku (Código Civil) stanoví:

„Za splnění závazků odpovídá dlužník celým svým současným i budoucím majetkem.“

12 Článek 105 zákona o hypotékách (Ley Hipotecaria), kodifikovaného nařízením ze dne 8. února 1946 (BOE č. 58 ze dne 27. února 1946, s. 1518), ve znění pozměněném naposledy zákonem č. 1/2013, stanoví:

„Hypotéku lze zřídit k zajištění všech druhů závazků, přičemž neomezená osobní odpovědnost dlužníka, kterou stanoví článek 1911 občanského zákoníku, není jejím zřízením dotčena.“

13 Článek 140 uvedeného zákona ovšem umožňuje uzavírání smluv v opačném smyslu, které omezují odpovědnost dlužníka. Tento článek stanoví:

„Aniž jsou dotčena ustanovení článku 105, lze v listině o dobrovolném zřízení hypotéky platně dohodnout, že zajištěný závazek platí jen pro majetek zatížený hypotékou.

V takovém případě jsou odpovědnost dlužníka a jednání věřitele vyplývající z hypotečního úvěru omezeny na částku odpovídající majetku zatíženého hypotékou a nevztahují se na ostatní majetek dlužníka.“

14 Článek 570 občanského soudního řádu (Ley de enjuiciamiento civil, dále jen „LEC“), nadepsaný „Ukončení řízení o výkonu rozhodnutí“, zní:

„Provádění nuceného výkonu rozhodnutí končí až úplným splacením pohledávky oprávněnému věřiteli; ukončení výkonu rozhodnutí schválí soudní úředník usnesením, proti němuž lze podat přímý návrh na přezkum.“

15 Podle článku 579 LEC, nadepsaného „Peněžitá exekuce v případech majetku, který byl specificky zatížen hypotékou nebo byl zastaven“:

„Pokud výtěžek dražby majetku, který byl zatížen hypotékou nebo byl zastaven, nepostačuje k uspokojení pohledávky, může oprávněný žádat pokračování ve výkonu rozhodnutí pro zbývající částku a proti povinným osobám, a řízení o výkonu rozhodnutí poté pokračuje podle obecných ustanovení o výkonu rozhodnutí.“

16 Článek 671 LEC, nadepsaný „Dražba bez nabídek“, ve znění pozměněném zákonem č. 13/2009 ze dne 3. listopadu 2009, o změně procesněprávních předpisů v souvislosti se zřízením nové Soudní kanceláře (BOE č. 266 ze dne 4. listopadu 2009, s. 92103), zněl následovně:

„Pokud není v dražbě učiněna žádná nabídka, může věřitel požádat o udělení příklepu nemovitosti za cenu, která odpovídá nejméně padesáti procentům odhadní ceny nemovitosti, nebo za cenu, která odpovídá celkové výši jeho pohledávky.

[…]“

17 Článek 9 královského nařízení č. 716/2009 ze dne 24. dubna 2009, kterým se upravují některé aspekty zákona č. 2/1981 ze dne 25. března 1981, o regulaci hypotečního trhu, a další předpisy o hypotečním a finančním systému (BOE č. 107 ze dne 2. května 2009, s. 38490), stanovil:

„Pokud se cena majetku zatíženého hypotékou z důvodů souvisejících s trhem nebo z jakýchkoli jiných důvodů sníží oproti původnímu odhadu o více než 20 % […], může věřitel na základě předběžného odhadu vyhotoveného nezávislou akreditovanou společností požadovat od dlužníka, aby rozšířil hypotéku na další majetek, který postačí k pokrytí vymahatelného rozdílu mezi hodnotou majetku a půjčkou či úvěrem, které jsou touto hypotékou zajištěny.

[…]

[…] Pokud dlužník do dvou měsíců ode dne, kdy byl požádán o rozšíření, toto rozšíření neprovede ani nevrátí část půjčky či úvěru podle předchozího pododstavce, má se za to, že se rozhodl pro vrácení plné výše půjčky či úvěru, kterou od něj může věřitel okamžitě vymáhat.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

18 Dne 30. srpna 2005 uzavřeli dlužníci s Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Baleares smlouvu o úvěru ve výši 91 560 eur. Za účelem zajištění tohoto úvěru zřídili hypotéku na obytnou nemovitost, ve které měli své bydliště. Účastníci řízení do listiny o zřízení hypotéky zahrnuli zvláštní ujednání,

podle kterého měla při případné dražbě být referenční cenou obytné nemovitosti cena 149 242,80 eura. Barclays uvádí, že se smluvní strany dohodly i na neomezené osobní odpovědnosti dlužníků za splacení úvěru a že tato odpovědnost nebyla omezena na hodnotu nemovitosti zatížené hypotékou.

19 Smlouvou ze dne 24. července 2007 vstoupila Barclays do smluvních práv věřitele. Barclays a dlužníci se smlouvou z téhož dne dohodli o zvýšení jistiny úvěru na částku 153 049,08 eura. Ke změně odhadní ceny nemovitosti zatížené hypotékou ani ujednání o odpovědnosti dlužníků nedošlo. Na tyto otázky, které nebyly výslovně převzaty do nové listiny, se měla použít ustanovení původní smlouvy o hypotečním úvěru.

20 Barclays tvrdí, že hypoteční úvěr se vzhledem k tomu, že dlužníci jej přestali splácet dne 24. října 2009, stal se splatným ke dni 25. března 2010. K tomuto datu dosáhla částka dlužná z titulu úvěru celkové výše 150 011,52 eura.

21 Dne 10. prosince 2010 podala Barclays k Juzgado de Primera Instancia n °4 de Palma de Mallorca (soud prvního stupně č. 4 v Palmě de Mallorca) proti dlužníkům návrh na uspokojení své pohledávky, za kterou označila částku 148 142,83 eura odpovídající jistině, částku 1 689,95 eura odpovídající dlužným úrokům a částku 45 003 eur odpovídající úrokům a nákladům, z hypotečního zajištění. Juzgado de Primera Instancia n °4 de Palma de Mallorca nařídil exekuci na hypotékou zatíženou nemovitost rozhodnutím ze dne 15. prosince 2010.

22 Dne 25. května 2011 se konala dražba této nemovitosti, na niž se nedostavil žádný dražitel. Příklep nemovitosti byl v souladu s článkem 671 LEC udělen věřiteli, tedy Barclays, za cenu 74 621,40 eura odpovídající 50 % odhadní ceny, kterou účastníci řízení uvedli v listině o zřízení hypotéky.

23 Dne 18. října 2012 bylo na návrh Barclays vydáno proti dlužníkům usnesení ve věci výkonu rozhodnutí. Tímto usnesením bylo povoleno pokračování ve výkonu rozhodnutí k vymožení zbývající části pohledávky Barclays ve výši 95 944,11 eura, z nichž 75 390,12 eura odpovídalo nesplacené jistině, 10 960,50 eura úrokům vypočítaným ke dni 25. května 2011 a 9 593,49 eura nákladům na výkon rozhodnutí týkající se nemovitosti zatížené hypotékou a dále částky 22 617,03 eura odpovídající předběžně stanoveným úrokům a nákladům souvisejícím s výkonem rozhodnutí.

24 Dlužníci vznesli v zákonem stanovené lhůtě proti tomuto usnesení námitku. Namítli v ní, že vzhledem k tomu, že příklep nemovitosti, jejíž cena byla podle oceňovacího posudku objednaného Barclays a vyhotoveného dne 18. května 2007 odhadnuta na 182 700 eur, byl společnosti Barclays udělen za cenu 74 621,40 eura, je třeba pohledávku považovat za splacenou příklepem a část pohledávky Barclays, která není touto částkou pokryta, za zůstatek pohledávky. Namítají rovněž zneužití práva a bezdůvodné obohacení ze strany Barclays.

25 Barclays napadla výše uvedené důvody námitky, přičemž tvrdila, že svou pohledávku dosud nezískala v plné výši zpět a že Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) se již vyjádřil v tom smyslu, že v případech podobných tomu, který je předmětem původního řízení, nedošlo ke zneužití práva ani k bezdůvodnému obohacení.

26 Za těchto podmínek se Juzgado de Primera Instancia n °4 de Palma de Mallorca rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba směrnici [93/13] a zásady [unijního] práva […] týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran vykládat tak, že brání španělské právní úpravě zástavního práva k nemovitostem, která sice stanoví, že zástavní věřitel může požádat, aby bylo navýšeno zajištění, pokud se odhadní cena nemovitosti zatížené hypotékou sníží o 20 %, avšak nestanoví zároveň, že by v řízení o výkonu rozhodnutí týkajícím se nemovitosti zatížené hypotékou mohl na základě

kontradiktorního odhadu požádat o revizi uvedené odhadní ceny spotřebitel-dlužník-povinný, přinejmenším pro účely stanovené v článku 671 L[EC], pokud se tato cena v období od zřízení hypotéky do výkonu práv z hypotéky ve stejném nebo vyšším poměru zvýší?

2) Je třeba směrnici [93/13] a zásady [unijního] práva […] týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran vykládat tak, že brání španělskému procesnímu režimu výkonu rozhodnutí týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou, podle něhož může být věřiteli-oprávněnému udělen příklep nemovitosti zatížené hypotékou za 50 % (nyní za 60 %) její odhadní ceny, což vede k bezdůvodné penalizaci spotřebitele-dlužníka-povinného odpovídající 50 % (nyní 40 %) výše uvedené odhadní ceny?

3) Je třeba směrnici [93/13] a zásady [unijního] práva […] týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran vykládat tak, že v případě, kdy věřitel-oprávněný, jemuž byl udělen příklep nemovitosti zatížené hypotékou za 50 % (nyní za 60 %) její odhadní ceny, požádá o pokračování ve výkonu rozhodnutí, dokud nezíská zbývající částku k pokrytí plné výše pohledávky, přestože odhadní cena nebo skutečná hodnota majetku, k němuž mu byl udělen příklep, překračuje celkovou výši pohledávky, dochází ke zneužití práva a k bezdůvodnému obohacení, přestože je takové jednání věřitele-oprávněného v souladu s vnitrostátním procesním právem?

4) Je třeba směrnici [93/13] a zásady [unijního] práva […] týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran vykládat tak, že pokud byl udělen příklep nemovitosti zatížené hypotékou, jejíž odhadní cena nebo skutečná cena překračuje celkovou výši úvěru zajištěného hypotékou, je namísto článků 579 a 671 L[EC] použitelný článek 570 L[EC], a v důsledku toho je nutné mít za to, že věřitel-oprávněný získal svou pohledávku zpět v plné výši?“

27 Předkládající soud vyzval účastníky řízení, aby se k těmto otázkám vyjádřili. Barclays uvedla, že španělské právní předpisy nejsou v žádném rozporu s unijním právem, a navrhla, aby již zahájené řízení o výkonu rozhodnutí dále pokračovalo. Povinní, kteří proti výkonu podali námitky, vyjádřili souhlas s předložením uvedených předběžných otázek.

K předběžným otázkám

28 Podstatou uvedených čtyř otázek předkládajícího soudu, jimiž je třeba se zabývat společně, je, zda je třeba směrnici 93/13 a zásady unijního práva týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran vykládat v tom smyslu, že brání takovým právním a správním předpisům členského státu, jako jsou předpisy dotčené ve věci v původním řízení, které stanoví, že věřitel z hypotečního úvěru může navzdory tomu, že mu byl za nepřítomnosti třetího dražitele udělen příklep nemovitosti zatížené hypotékou, jejíž odhadní cena překračuje celkovou výši úvěru zajištěného hypotékou, za 50 % této ceny, pokračovat ve výkonu rozhodnutí titulu, na němž je založena jeho pohledávka, v souvislosti s částkou odpovídající nesplacené části pohledávky, a které také umožňují, aby zajištění tohoto věřitele bylo navýšeno, pokud se odhadní cena nemovitosti zatížené hypotékou sníží o 20 %, avšak nestanoví zároveň možnost zvýšení odhadní ceny ve prospěch dlužníka.

29 Účelem směrnice 93/13 je podle jejího čl. 1 odst. 1 sblížit právní a správní předpisy členských států týkající se zneužívajících klauzulí ve smlouvách uzavíraných mezi prodávajícím zboží nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem.

30 Je třeba také připomenout, že podle č. 1 odst. 2 uvedené směrnice nejsou „smluvní podmínky [klauzule], které odrážejí závazná právní a správní ustanovení […], předmětem ustanovení této směrnice“.

31 Dále podle třináctého bodu odůvodnění téže směrnice zahrnuje čl. 1 odst. 2 směrnice 93/13 „také pravidla, která se v souladu s [vnitrostátními] právními předpisy používají mezi smluvními stranami, pokud nevznikla žádná jiná ujednání“.

32 Z ustálené judikatury vyplývá, že systém ochrany zavedený uvedenou směrnicí vychází z myšlenky, že se spotřebitel nachází v nerovném postavení vůči prodávajícímu nebo poskytovateli, co se týče jak vyjednávací síly, tak úrovně informovanosti (rozsudek Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 44).

33 S ohledem na takové nerovné postavení čl. 6 odst. 1 směrnice stanoví, že zneužívající klauzule nejsou pro spotřebitele závazné. Jak vyplývá z judikatury, jedná se o kogentní ustanovení, které směřuje k nahrazení formální rovnováhy, kterou smlouva nastoluje mezi právy a povinnostmi smluvních stran, rovnováhou skutečnou, která může nastolit rovnost mezi těmito smluvními stranami (rozsudek Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 45).

34 V tomto kontextu již Soudní dvůr několikrát uvedl, že vnitrostátní soud má povinnost posuzovat zneužívající povahu smluvního ustanovení spadajícího do působnosti směrnice 93/13 z úřední povinnosti a odstraňovat tak nerovnováhu, která existuje mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem, pokud má za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu (rozsudek Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 46 a citovaná judikatura).

35 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že směrnice 93/13 musí být vykládána v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která neumožňuje soudu, jemuž je předložen návrh na vydání platebního rozkazu, aby bez námitky podané spotřebitelem posoudil z úřední povinnosti, *a limine* či v jakémkoli jiném stadiu řízení, zneužívající povahu ustanovení o úrocích z prodlení obsaženého ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím či poskytovatelem a spotřebitelem, ačkoli má pro tyto účely k dispozici potřebné informace o právním a skutkovém stavu (rozsudek Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 57).

36 Soudní dvůr mimoto v bodě 64 rozsudku Aziz (EU:C:2013:164) uvedl, že uvedená směrnice musí být vykládána v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která v rámci řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou nestanoví jako důvod pro podání námitky zneužívající povahu smluvního ustanovení, na základě kterého byl vydán exekuční titul, a zároveň neumožňuje soudu, který rozhoduje ve věci samé a který je příslušný posoudit zneužívající povahu takového ustanovení, přijmout předběžná opatření, především přerušit uvedené řízení o výkonu rozhodnutí, jestliže je přijetí takových opatření nezbytné k zajištění plného účinku konečného rozhodnutí.

37 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že při neexistenci harmonizace vnitrostátních mechanismů nuceného výkonu je úkolem vnitrostátního práva jednotlivých členských států, aby určilo způsoby provedení jednak důvodů, na základě kterých je přípustné podávat námitky v řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou, a jednak pravomoci přiznané v dané fázi soudu příslušnému pro výkon rozhodnutí k přezkumu legitimity ustanovení smluv uzavřených se spotřebiteli, a to v souladu se zásadou jejich procesní autonomie s tím, že nesmějí být méně příznivé než ty, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (zásada rovnocennosti), ani nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných spotřebitelům unijním právem (zásada efektivity) (obdobně viz rozsudek Aziz, EU:C:2013:164, bod 50).

38 Věc v původním řízení se ovšem liší od věcí, ve kterých byly vydány rozsudky Banco Español de Crédito (EU:C:2012:349) a Aziz (EU:C:2013:164) a v nichž se spory projednávané před dotyčnými předkládajícími soudy týkaly přímo smluvních ustanovení a předložené otázky se týkaly omezení pravomoci vnitrostátního soudu posoudit zneužívající povahu takových ustanovení.

39 Ve věci v původním řízení neuvádí předkládající soud žádnou smluvní klauzuli, která by mohla mít zneužívající povahu. Všechny čtyři otázky se týkají slučitelnosti vnitrostátních právních a správních předpisů se směrnicí 93/13. Žádné z vnitrostátních ustanovení dotčených v původním řízení nemá smluvní povahu. A žádné z těchto ustanovení se navíc na rozdíl od rozsudků Banco Español de Crédito (EU:C:2012:349) a Aziz (EU:C:2013:164) netýká rozsahu pravomoci vnitrostátního soudu posoudit zneužívající povahu smluvního ustanovení.

40 Vnitrostátní předpisy, které jsou předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jsou totiž právní nebo správní povahy a nejsou převzaty do smlouvy dotčené ve věci v původním řízení. Tyto předpisy přitom nespadají do působnosti uvedené směrnice, jejímž účelem je zakázat zneužívající klauzule ve spotřebitelských smlouvách.

41 Na rozdíl od věci, ve které byl vydán rozsudek RWE Vertrieb (C-92/11, EU:C:2013:180, bod 25), v němž se podle bodů 29 až 38 onoho rozsudku účastníci řízeni shodli na rozsahu působnosti systému stanoveného vnitrostátním zákonodárcem, uplatní se vnitrostátní právní a správní předpisy dotčené otázkami ve věci v původním řízení, aniž byly jejich působnost či jejich dosah pozměněny smluvním ustanovením. Lze tudíž důvodně předpokládat, že smluvní rovnováha stanovená vnitrostátním zákonodárcem byla dodržena (v tomto smyslu viz rozsudek RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, bod 28). Unijní zákonodárce se výslovně rozhodl zachovat tuto rovnováhu, jak plyne z formulace třináctého bodu odůvodnění a čl. 1 odst. 2 směrnice 93/13.

42 Kromě toho se vnitrostátní právní a správní předpisy dotčené v původním řízení „používají mezi smluvními stranami, pokud nevznikla žádná jiná ujednání“. Podle třináctého bodu odůvodnění směrnice 93/13 se proto na ně vztahuje čl. 1 odst. 2 této směrnice, podle něhož „nejsou předmětem ustanovení [uvedené] směrnice“. Tato směrnice se tedy v každém případě neuplatní.

43 K zásadám unijního práva týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran je třeba konstatovat, že účelem směrnice 93/13 je zajistit jejich dodržování tím, že ze spotřebitelských smluv budou vyloučeny zneužívající klauzule, které jsou projevem nerovnováhy smluvních stran.

44 Bylo přitom již uvedeno, že vnitrostátní právní a správní předpisy dotčené ve věci v původním řízení nespadají do působnosti směrnice 93/13, jelikož nebyla namítnuta žádná zneužívající smluvní klauzule. Existuje-li *lex specialis*, jako je směrnice 93/13, který ze svého rozsahu působnosti vylučuje takový případ, jaký nastal ve věci v původním řízení, nemohou se použít ani obecné zásady, na nichž daný *lex specialis* stojí.

45 S ohledem na výše uvedené je třeba na otázky položené předkládajícím soudem odpovědět, že směrnici 93/13 a zásady unijního práva týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran je třeba vykládat v tom smyslu, že z její působnosti jsou vyloučeny takové právní a správní předpisy členského státu, jako jsou předpisy dotčené ve věci v původním řízení, neexistuje-li smluvní ustanovení pozměňující dosah či působnost těchto předpisů.

K nákladům řízení

46 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Směrnici Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách a zásady unijního práva týkající se ochrany spotřebitele a rovnováhy smluvních stran je třeba vykládat v tom smyslu, že z jejich působnosti jsou vyloučeny takové právní a správní předpisy členského státu, jako jsou předpisy dotčené ve věci v původním řízení, neexistuje-li smluvní ustanovení pozměňující dosah či působnost těchto předpisů.

Podpisy